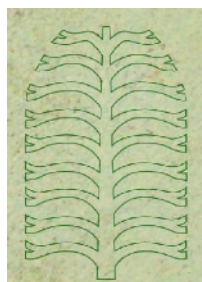

TERVDOKUMENTÁCIÓ

A NYÍREGYHÁZA-KERTVÁROSI REFORMÁTUS URNATEMETŐHÖZ

A Nyíregyháza-Kertvárosi Református Urnatemető, művészi sírkert a Nyíregyháza-Kertvárosi Református Templom kertjében található a Kazinczy u. 4. alatt. Fenntartója a Nyíregyháza-Kertvárosi Református Egyházközség. Ebben az urnatemetőben békességben nyugodhatnak a különböző világnézetű, különféle egyházakhoz, felekezetekhez tartozó emberek.

A halál nemcsak a földi élet befejezése, hanem a túlvilági lét kezdete. A Nyíregyháza-Kertvárosi Református Egyházközség művészi temetője szerkezetében és látványában is hordozza ezt az örömmüzenetet. Ennek az üzenetnek a megjelenítése volt az egyik legfontosabb a megtervezésekor. Ez az ígéret segít a halálra való készülésben, és elhunyt hozzátartozóinktól való elválásunkban. Ez nyújt megnyugvást a gyászolóknak fájdalmukban. A feltámadásba vetett hitünk jelképeként ennek a temetőnek az úthálózata egy fát ábrázol. Ahogy a holtak nyugovóra térnek a sírkertben, úgy telik meg ez a fa élettel, és hajtanak ki az életre kelő fa ágain az örök élet rügyei.

A Nyíregyháza-Kertvárosi Református Urnatemető a református temetkezési hagyományokat követi, melyek több évszázadra nyúlnak vissza. Ez azért is kiemelt célkitűzés volt a tervezés során, mert az évszázadokon keresztül változatlanul fennmaradt magyar temetkezési szokások a XX. század közepére szinte teljesen eltűntek, de leginkább éppen egyes református temetők őrizték meg ezt a kultúrkincset számunkra. Szerencsére néhány településen, például Szatmárcsékén, vagy Telkibányán ma is élő ez a sok száz éves hagyomány.

A Nyíregyháza-Kertvárosi Református Urnatemető a templomkertben, a templom mellett helyezkedik el, az elmúlt évszázadok hagyományaival megegyezően, amikor az emberek halottaikat templomokban, illetve a templomok köré helyezték nyugovóra.

Ebben a temetőben található sírkövek követik azt az ősi hagyományt, mely szerint, egy-egy közösségben élő emberek sírjeleikben is kifejezték összetartozásukat. Ennek a kulturális hagyománynak a folytatásaként, ebben a temetőben is egymáshoz hasonlóak a sírkövek. A sírjelek egységessége kifejezi az itt nyugvók egy közösségbe tartozását, mint ahogy egy régi fejfá alapján pontosan meg lehet mondani, hogy az elhunyt melyik közösség, melyik település tagja volt. Az egységes összkép mellett ugyanakkor, a sírkövek mindegyike egyedi, ahogyan a közösség minden tagja más, minden ember egyedi és megismételhetetlen. Ebben a temetőben nyugvó emberek különbözőségeikkel együtt, vallási hovatartozásuktól és lakhelyüktől függetlenül egy közösséget alkotnak: a feltámadásban hívők közösségét. A magyar református hagyományokhoz híven a temető egésze, és a sírjelek külön is kifejezik a feltámadásba vetett hitünket.

Ez a temető urnatemető, ezért az a hagyomány, hogy a holtak testét kelet felé tájolva, úgy helyezték el, hogy a feltámadást várva a felkelő nap felé tekintettek, ebben a temetőben nem valósulhat meg. De a bokros temetkezés, mely szerint a nagycsalád tagjai egymás közelébe, egymás mellé temetkeznek generációkon át, itt is megvalósulhat. A Nyíregyháza-Kertvárosi Református Urnatemetőben mindenki szabadon választhatja ki a sírhelyet, így a családok, barátok egymás közelébe temetkezhetnek, így is kifejezhetik összetartozásukat.

A sírhelyek mindegyike könnyen megközelíthető mozgáskorlátozottak, nehezebben mozgó idős emberek számára is.

Az urnatemetőben a művészi kivitelezés, és a nemes anyagok használata is segít abban, hogy méltósággal és szépen emlékezzünk azokra, akik már nincsenek köztünk, elmentek a minden élők útján. A temető koncepciójának, megjelenésének, úthálózatának, és sírköveinek tervezését többszöri módosítással 2003-2013 között végeztem el díjazás nélkül, Isten dicsőségére, a gyülekezet javára. Az úthálózat kövezetének végleges mintázataként egy organikus, a fák kérgének mintázatát követő struktúra valósult meg. Ennek megtervezése és kialakítása művésztársaimmal közös alkotás. Így a minták gazdagításában Balla Gábor szobrászművész, Kocsis Zsuzsa képzőművész, Mráv Balázs szobrászművész, Szabó Éva Eszter képzőművész, Varga Eszter szobrászművész is részt vettek. Így nem csak a temető koncepciója, a sírkövek, hanem az úthálózat és a lerakási minta is képzőművészeti alkotások egyben, melyek szerzői jogi védelem alatt állnak.

Temetkezési hagyományaink szerint a sírjelet az elhunyt hozzátartozója, vagy a tágabb közösség valamelyik tagja készítette el. Annak érdekében, hogy ez a hagyomány újraéledhessen ebben a temetőben is, és lehetőség nyíljon bárki számára a sírjelek elkészítésére, szabad felhasználási jogot adok a sírkövek terveire mindenkinek, akit ilyen szándék vezérel. A felhasználási jog átadása csak ebben a temetőben elhelyezendő sírjelekre vonatkozik, és a feltételeit az egyházközség és az alkotó között kötött szerződés szabályozza. A kivitelezéshez a már a temetőben található sírjelek, és ezen tervdokumentáció ad segítséget, mintát.

A 600 m² alapterületű urnatemetőben, 310 sírhely található, melynek mindegyikébe két személy is elhelyezhető, és további 36 családi sírhely alakítható ki igény szerinti méretben.

A temető megszentelése 2012. június 10-én történt, melyen Dr. Bölcskei Gusztáv református püspök, dr. Gáncs Péter evangélikus püspök Dr. Hadházy Antal református lelkész, Laborczy Géza evangélikus lelkész, Dr. Obbágy László görög katolikus parókus, teológiai tanár, Kiss István római katolikus lelkészek szolgáltak.

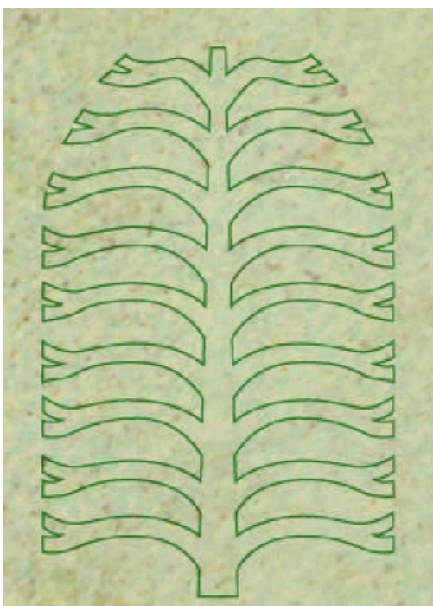

ALAPRAJZ, ÚTHÁLÓZAT

A temető alaprajza egy életfát jelenít meg. Az úthálózat mély-alapozását 20-50mm méretű, tömörített kőzúzalék adja. Fölötte található egy finomabb 0-20mm szemcseméretű, tömörített kőzúzalék réteg, majd ezt követi a gránit kövek ágyazatát adó 0-4mm szemcseméretű kavics réteg. A változó méretű gránit kövek között 2-3mm szemcseméretű, tömörített mészkőzúzalék található. A gránitköveket meghajlított, 6mm vastag acélszalagok keretezik.

Az utakat mindkét oldalt sírjelek szegélyezik. A sírjeleket, amennyiben a temetőnek erre vonatkozó kívánsága nincs, elszórtan kell elhelyezni a temető megteléséig. A sírjeleket (rügyeket) az úthálózattal (ágakkal) kicsi kőlapok (levélszárazak) kötik össze. Ezekbe helyezhető el igény szerint egy mélyített virágtartó edény. Családi sírhelyek a keresztutak kettéágazó végén (ágvégeken) alakíthatóak ki, tetszés szerinti méretben. A későbbiekben az úthálózaton kívül alakítandó ki az újra nem váltott sírhelyekben elhelyezett hamvak őrzésére szolgáló közös sírhely.

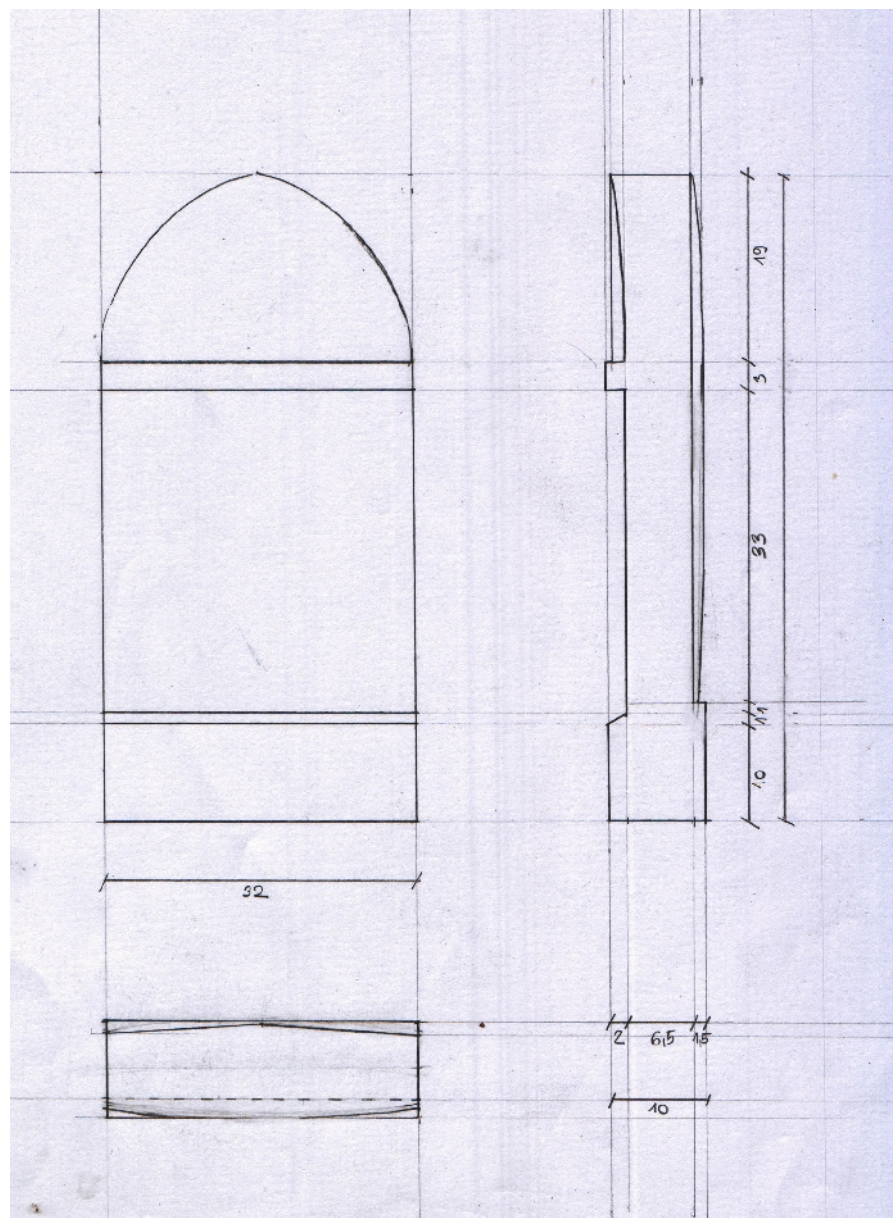
SÍRJELEK

A temetőben található sírkövek követik azt az ősi hagyományt, mely szerint, egy-egy közösségben élő emberek sírjeleikben is kifejezték összetartozásukat. Ennek a kulturális hagyománynak a folytatásaként, ebben a temetőben is egymáshoz hasonló sírkövek vannak. Az egységes összkép mellett, ugyanakkor a sírkövek mindegyike egyedi. Ebben a tervdokumentációban a sírjelek méreteire, alakjára, és faragott mintázatára is található iránymutatás. Ezekről a rajzokról méretben minden irányban 5-8%-kal el lehet térni. Ugyan ez vonatkozik a sírkövek dőlésszögére is mely szabadon változhat 70-85° között. A tervdokumentációkban lévő minták nem szereplő variációját is el lehet készíteni a tervező előzetes, írásbeli hozzájárulásával. Az előlap, és hátlap mintázatai szabadon kapcsolhatók össze. A hátlap lehet faragott minta nélküli, a temetőben található, Zöldesi Józsefné született Lázár Erzsébet sírkövével megegyező módon.

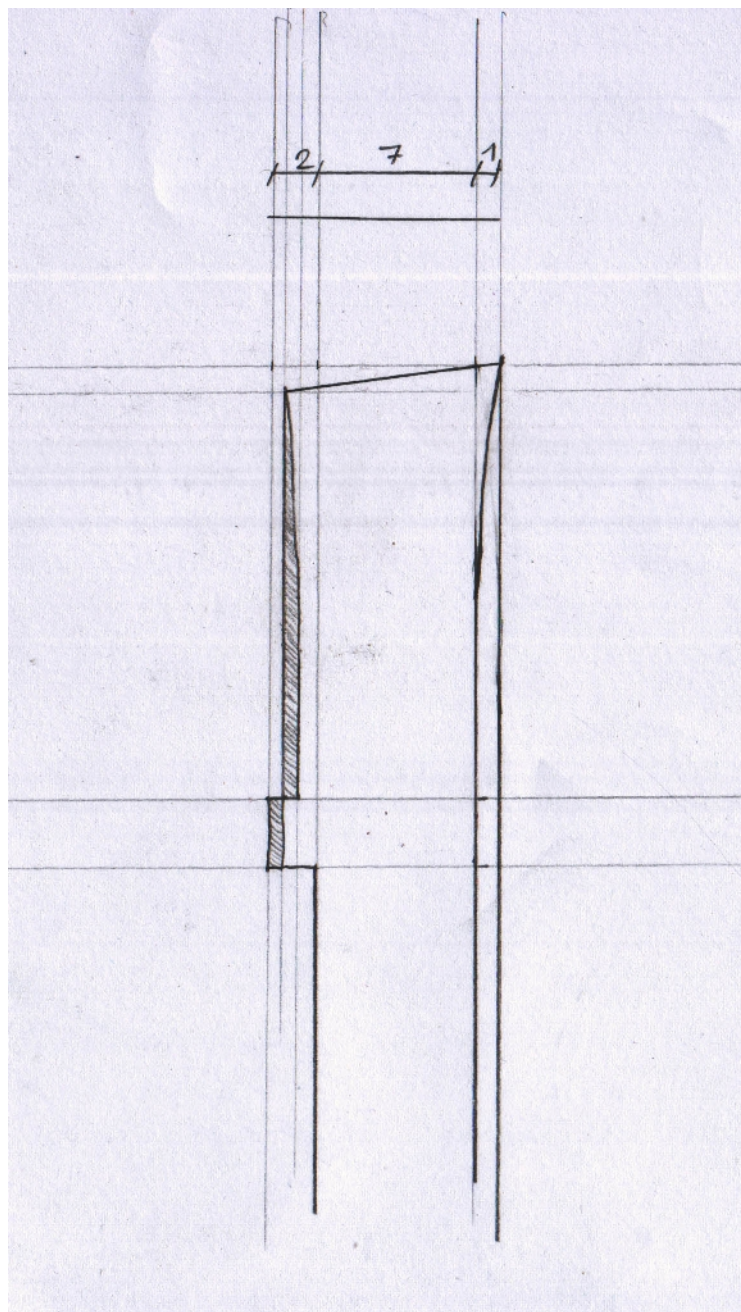
A sírköveknek alapvetően három típusa van. Női sírkő, férfi sírkő, és a családi sírkő. A házaspárok sírköve a családival megegyező. Ezek alapvetően oldalnézetben különböztethetőek meg egymástól. A női sírkövek teteje hátrafelé emelkedik (kontyos), a férfiaké hátrafelé ereszkedik (süveges), míg a családi se nem emelkedik, se nem ereszkedik, hanem egyenes. Szemből nézetből mindhárom típus korona záródása csúcsos, de ennek mértéke a félköríves és a szögletes között bármilyen alakú lehet, az elhunyt személyiségétől függően.

A sírjeleket minden esetben úgy kell elhelyezni, hogy az út felé nézzenek, és az adott szakasszal párhuzamosak legyenek. Az utat és a sírkövet a földbe süllyesztett kőlap köti össze, melynek szélessége a sírkővel megegyező, mélysége 10-25cm közötti. A sírköveket az olvashatóság és az összkép miatt döntöten kell elhelyezni.

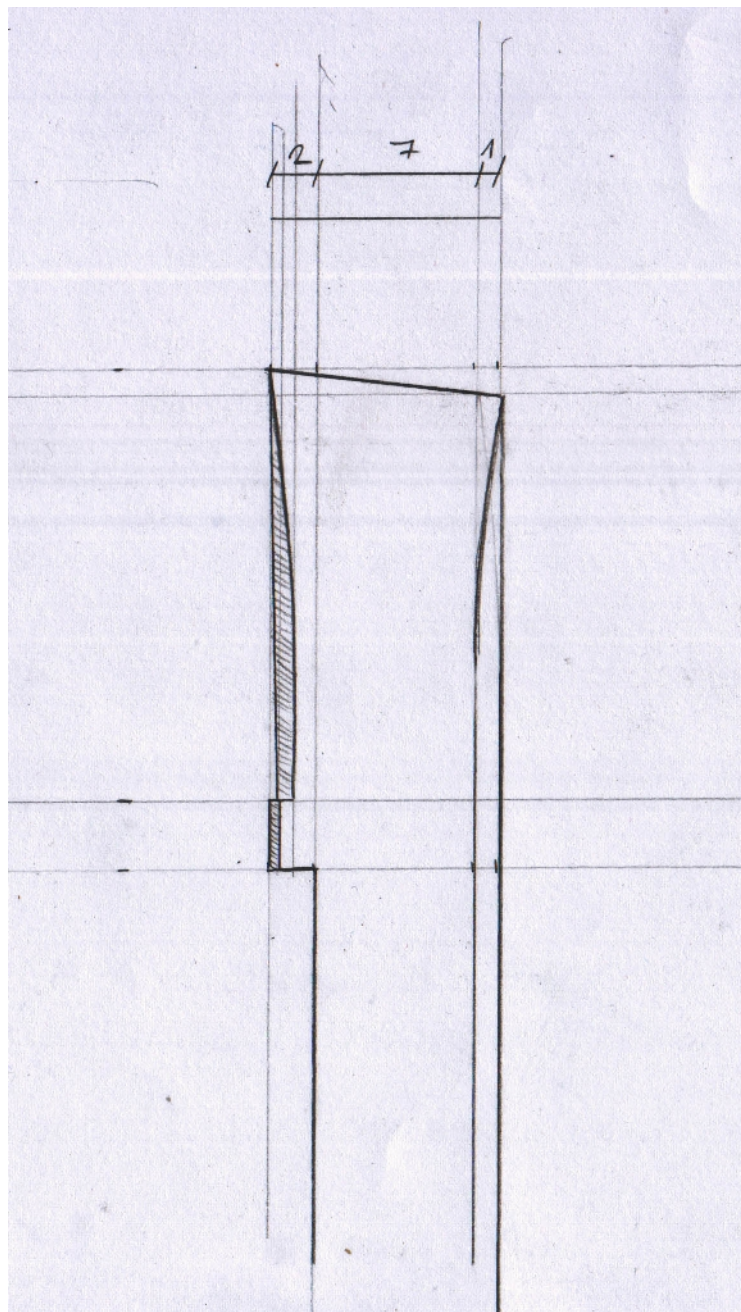
A sírkövek anyagára vonatkozó konkrét megkötés nincsen. Bármilyen színében homogén kő alkalmas. Mész kő vagy mészhomokkő mellett bazalt javasolt.

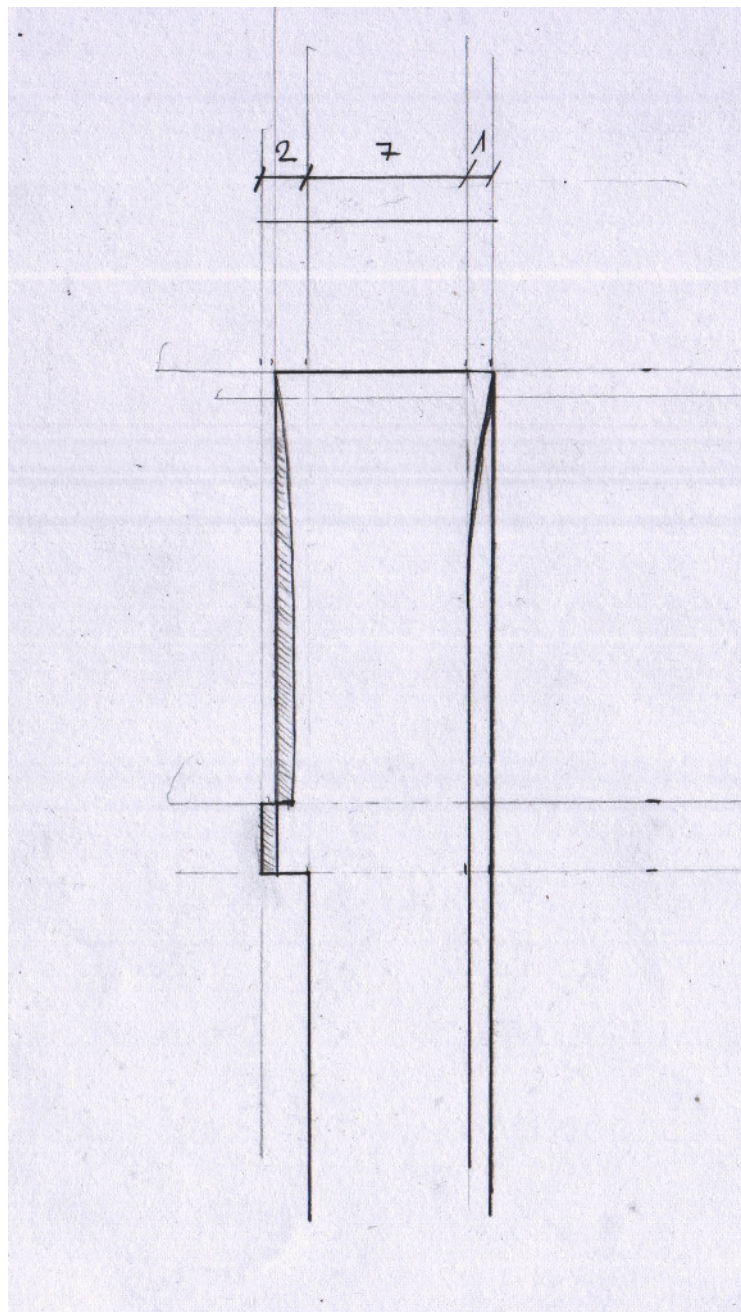
Sírkővek méretei

Női sárjel végződése

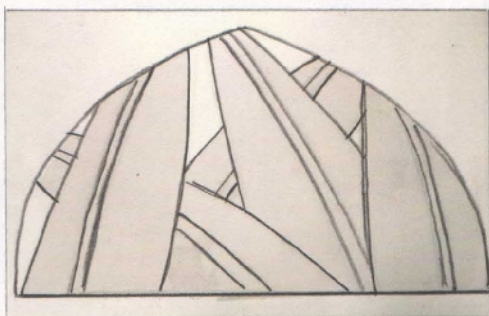

Férfi sírjel végződése

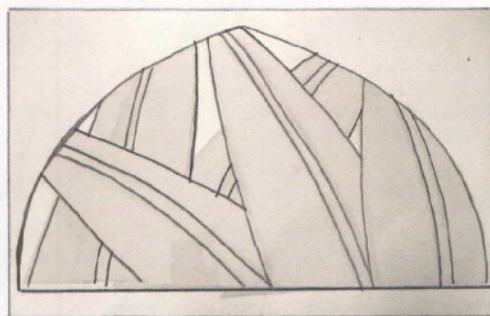

Családi, házaspár sírjel végződése

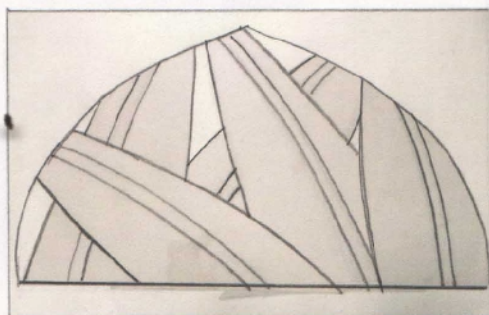
HOMLOK FARAGÁSÁNAK MINTÁZATA

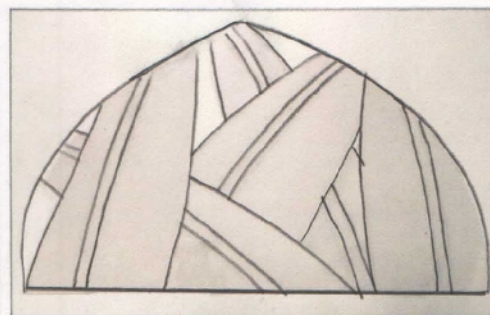
1

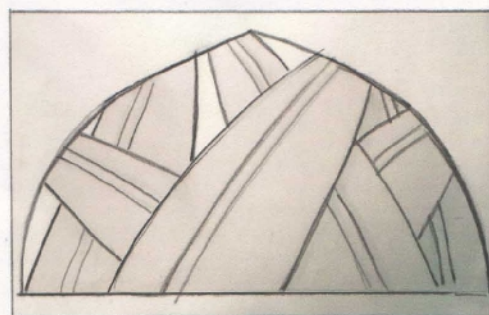
2

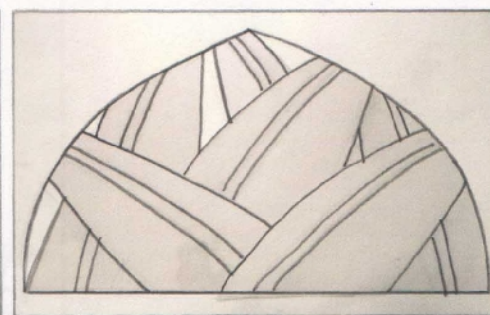
3

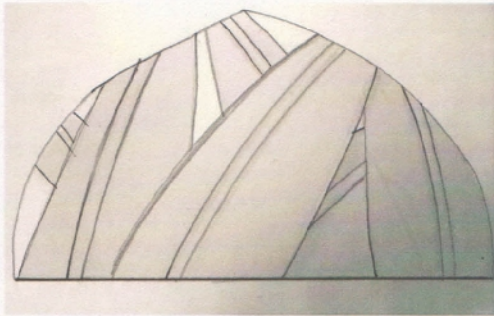
4

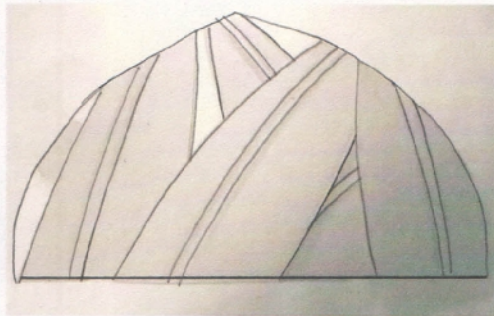
5

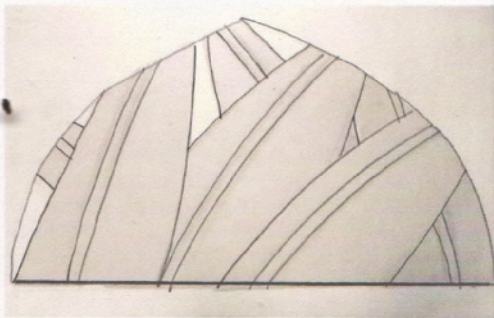
6

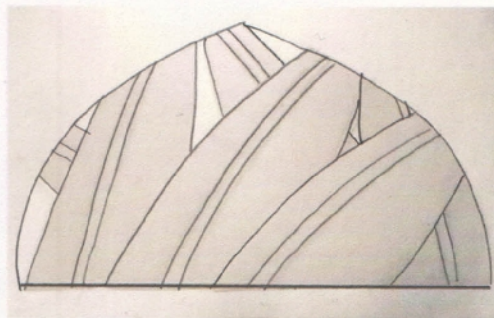
7

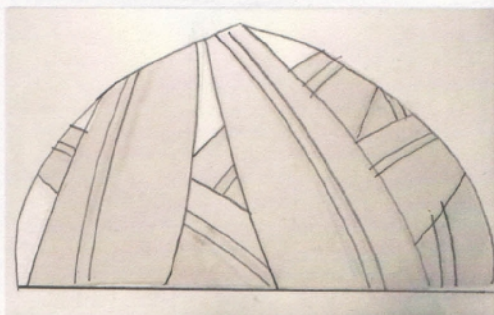
8

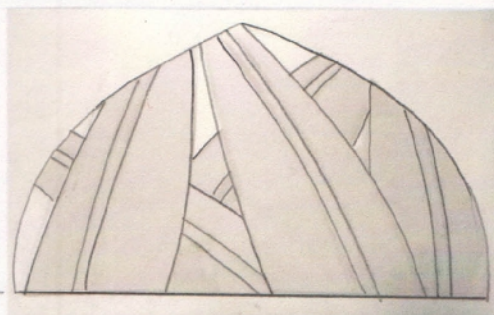
9

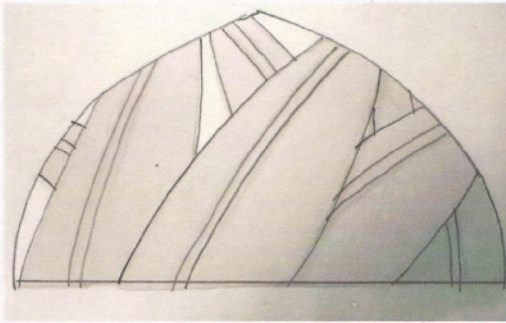
10

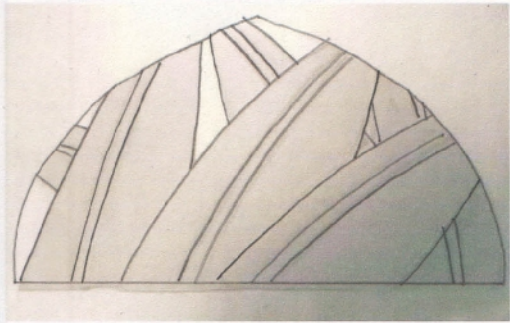
11

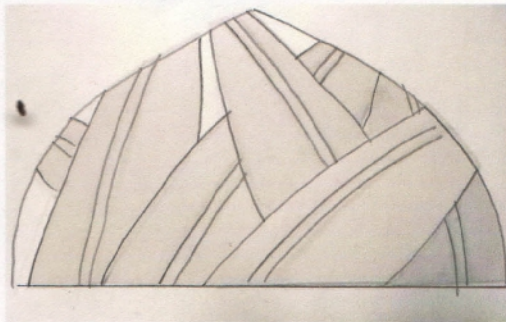
12

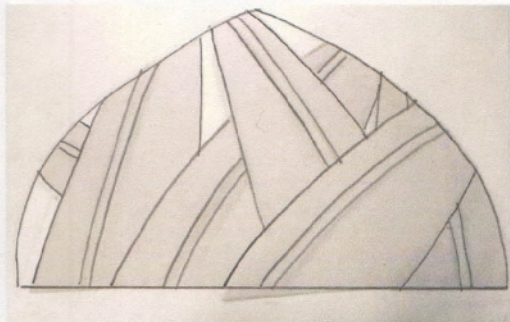
13

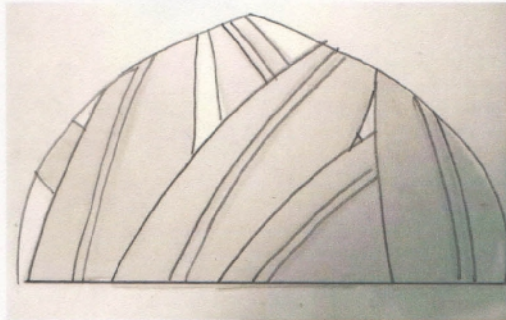
14

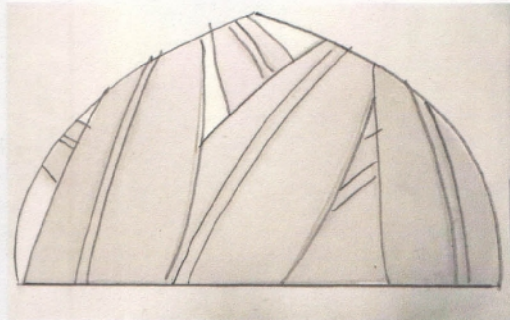
15

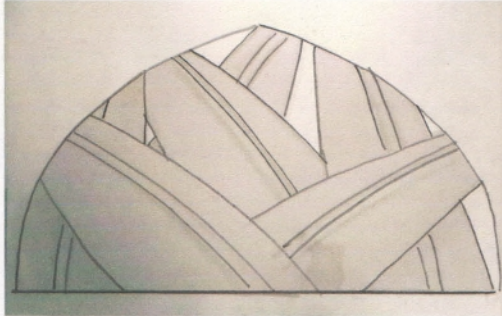
16

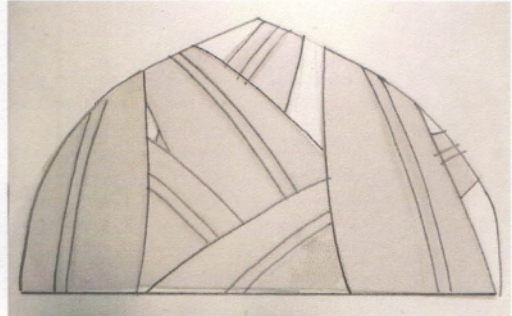
17

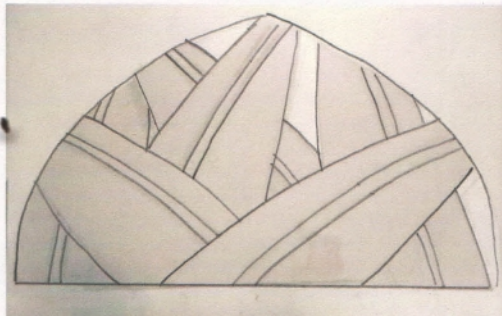
18

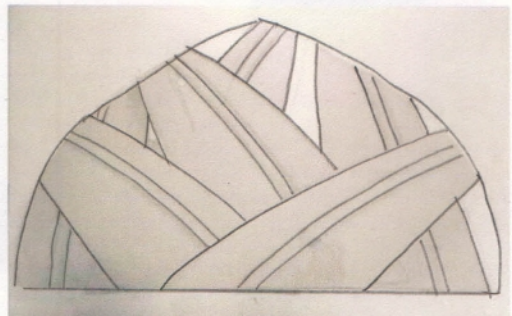
19

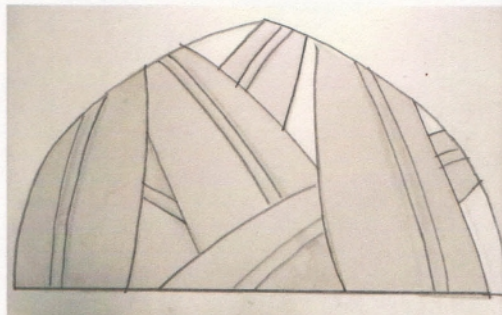
20

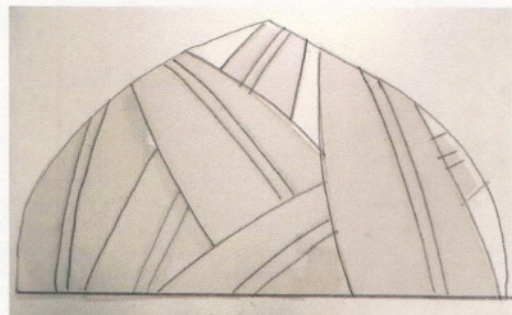
21

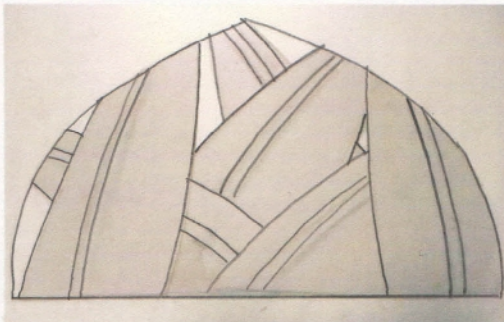
22

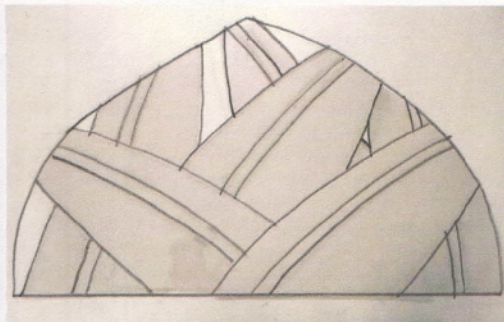
23

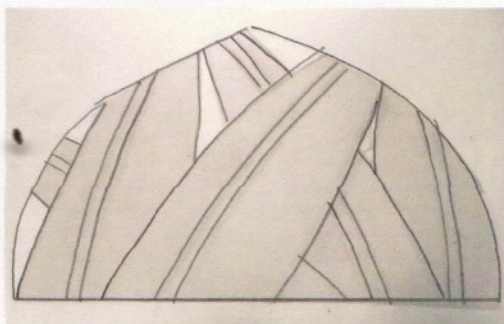
24

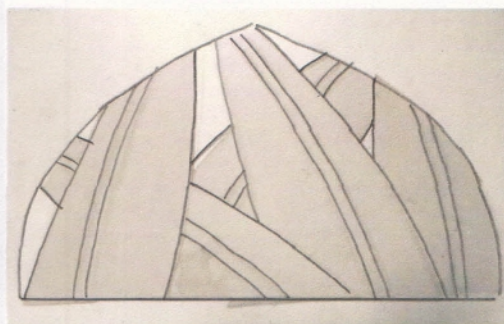
25

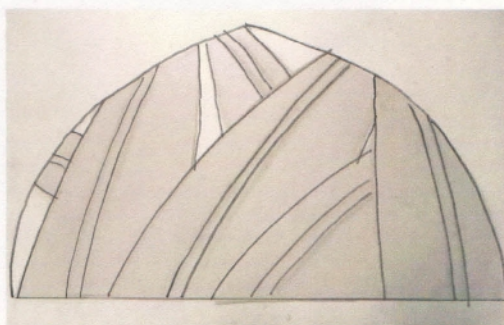
26

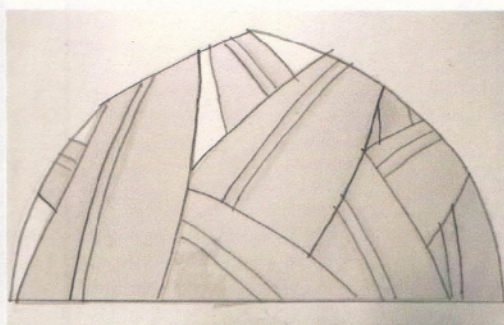
27

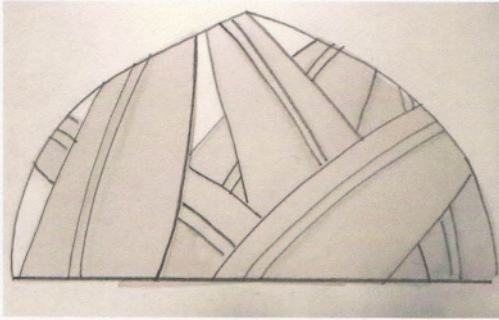
28

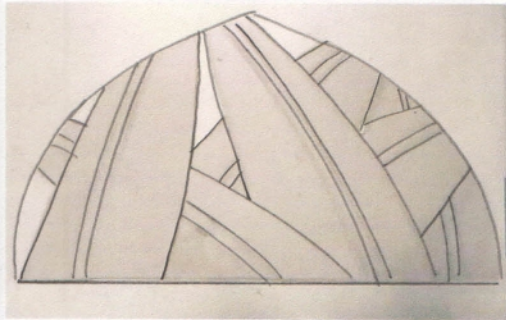
29

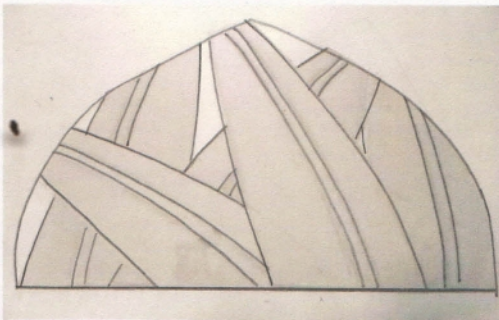
30

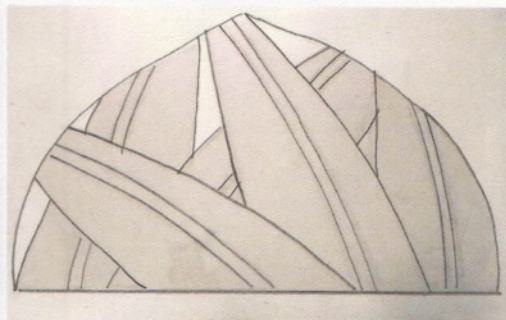
31

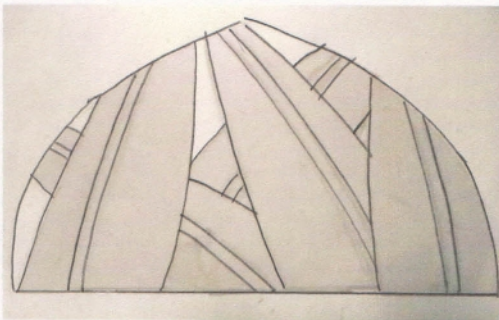
32

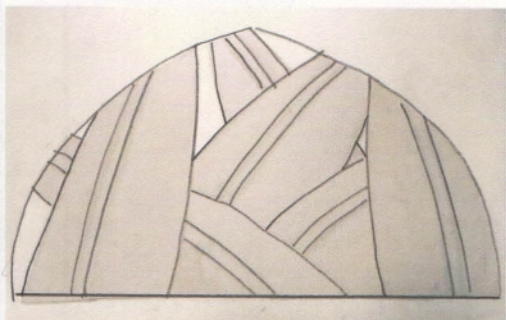
33

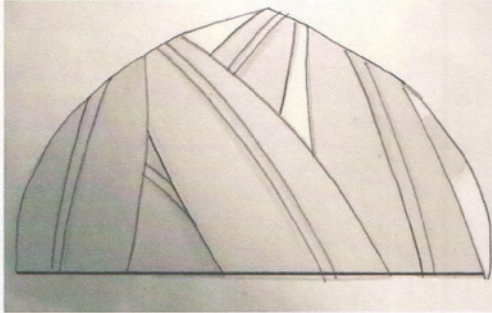
34

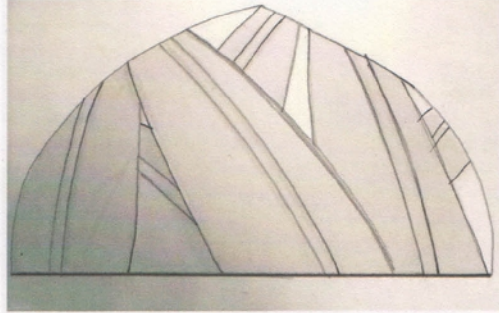
35

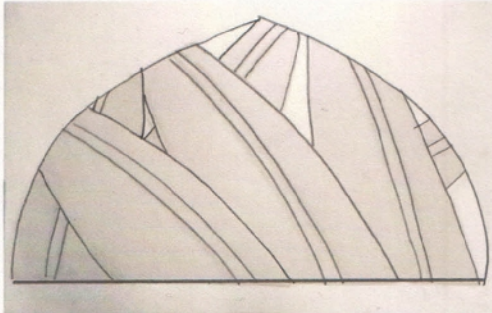
36

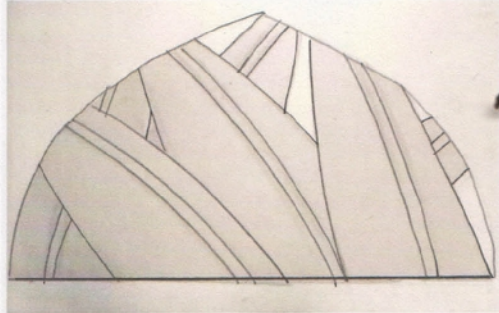
37

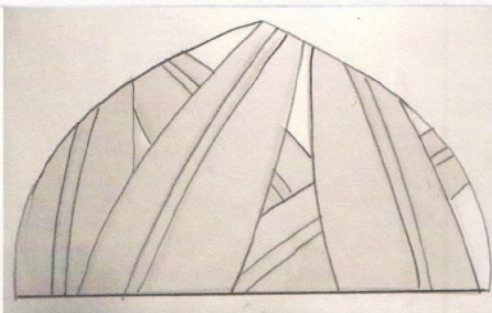
38

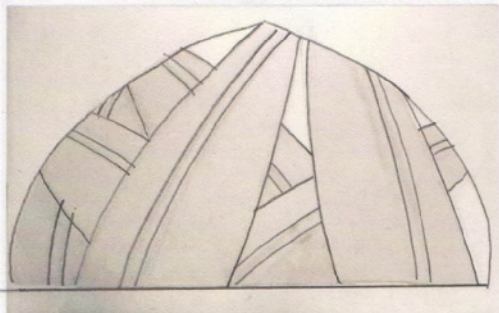
39

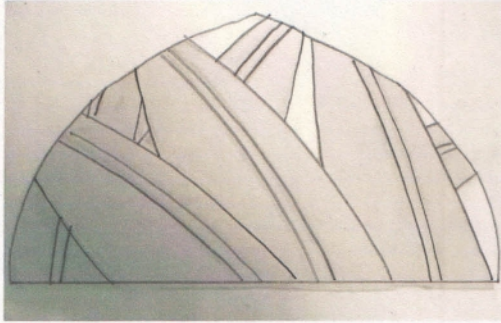
40

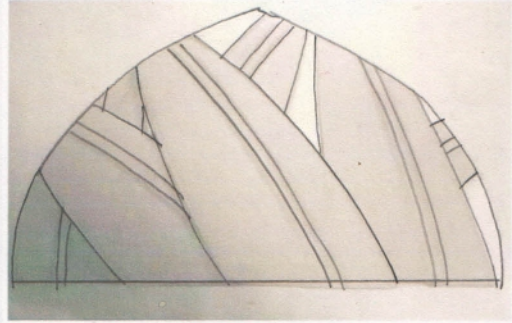
41

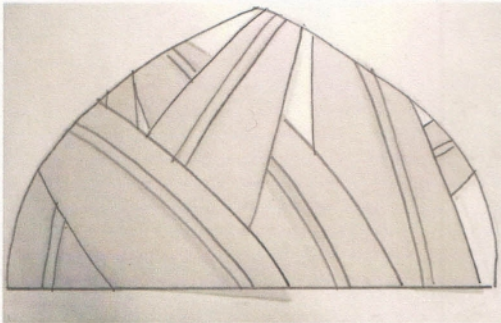
42

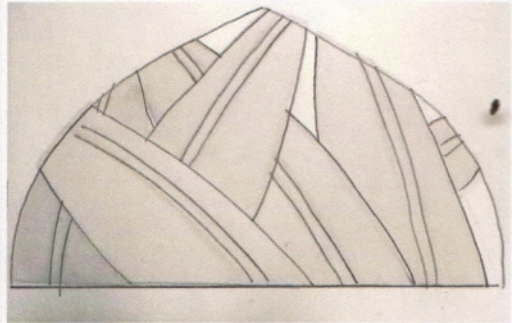
43

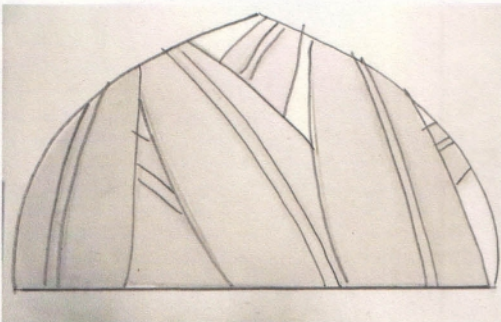
44

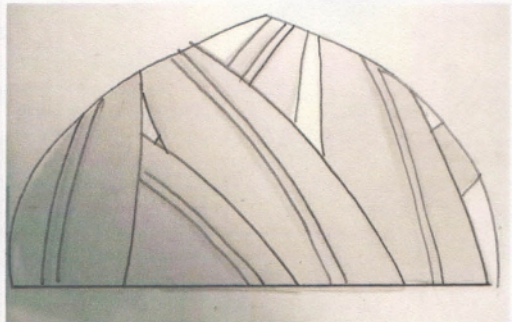
45

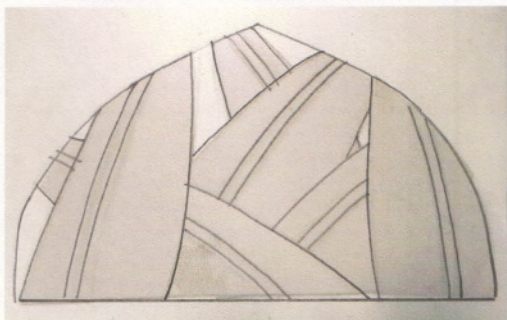
46

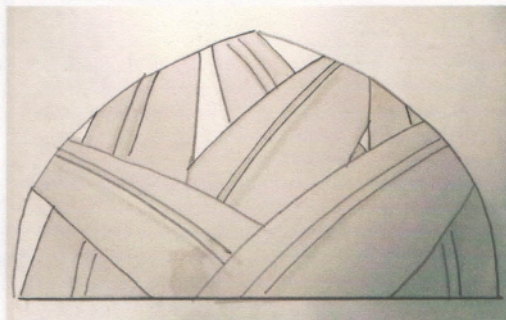
47

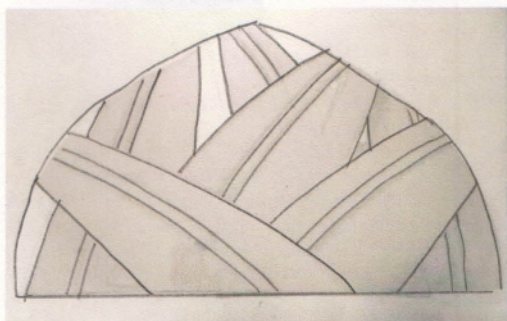
48

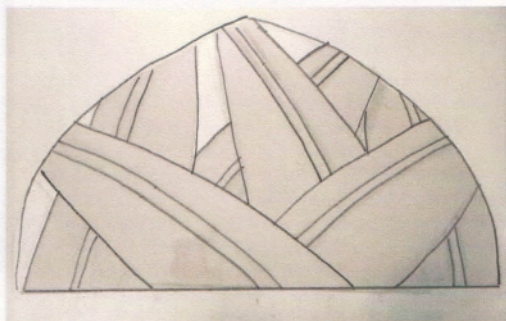
49

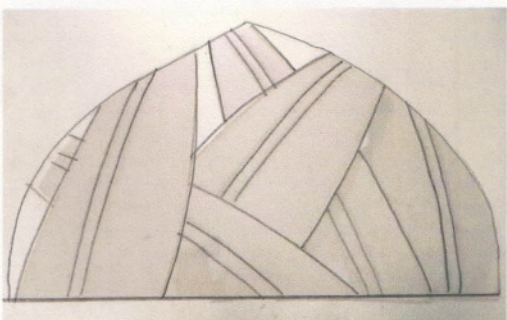
50

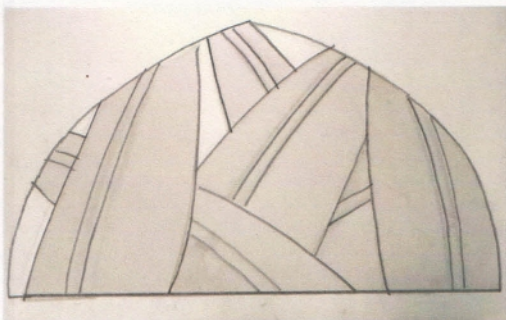
51

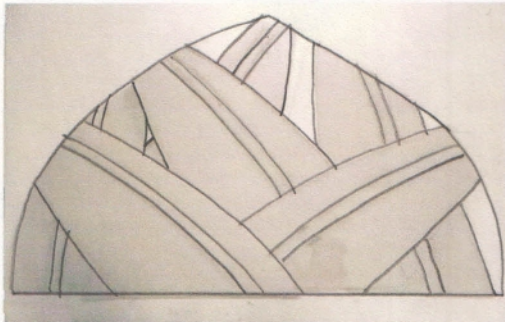
52

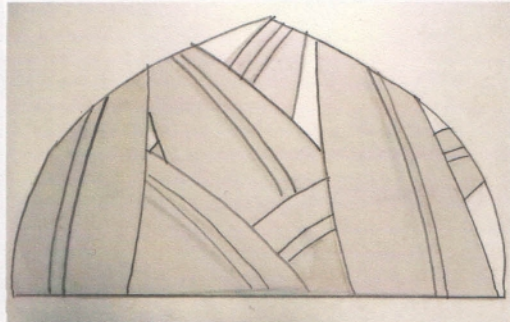
53

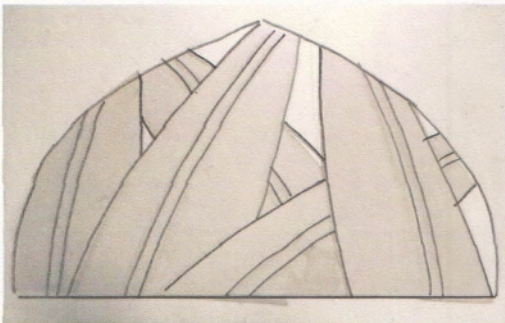
54

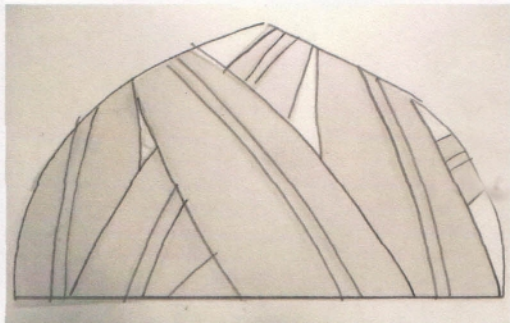
55

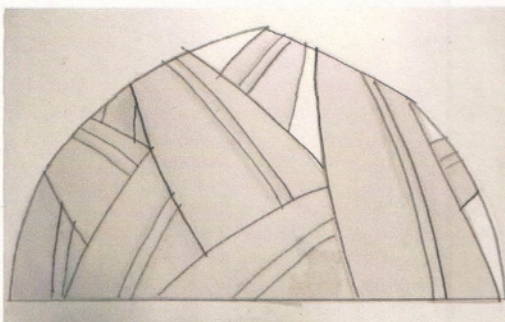
56

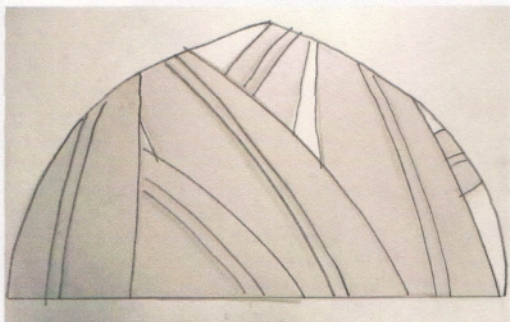
57

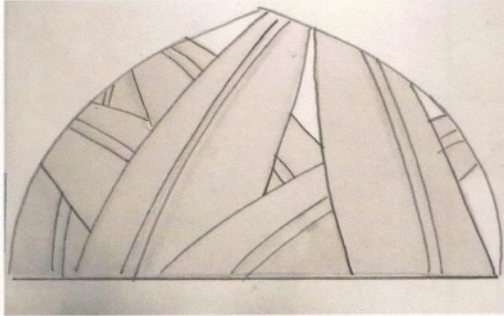
58

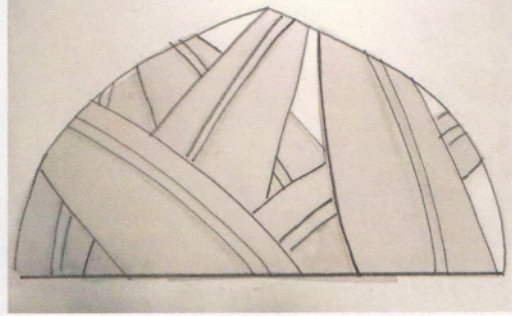
59

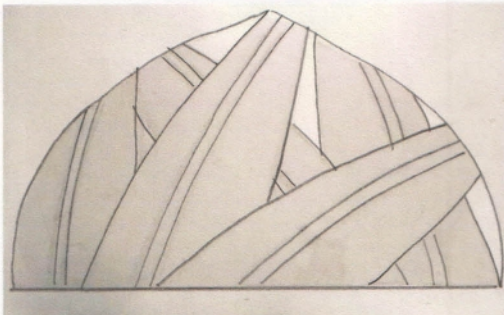
60

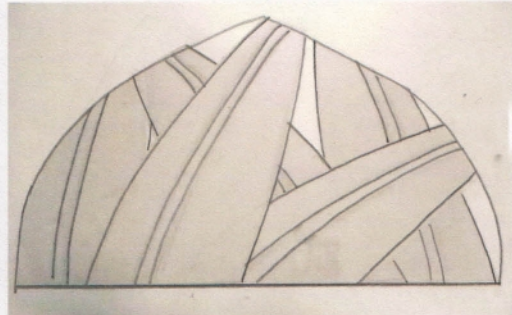
61

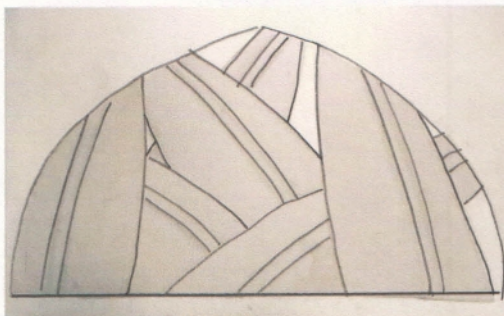
62

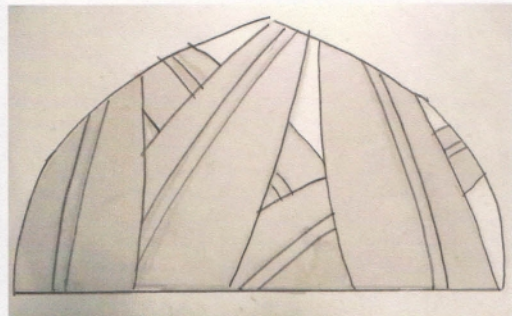
63

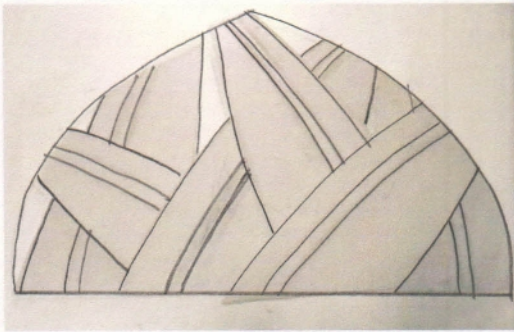
64

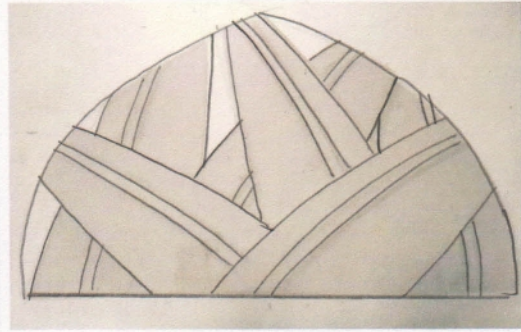
65

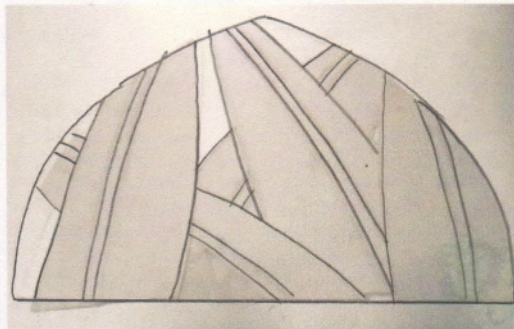
66

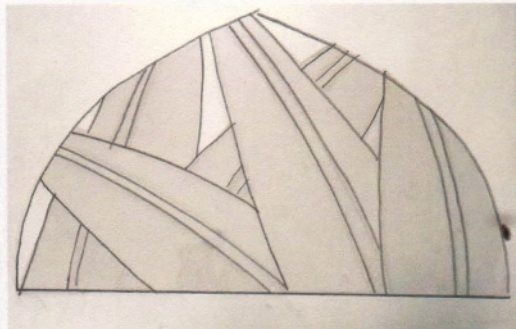
67

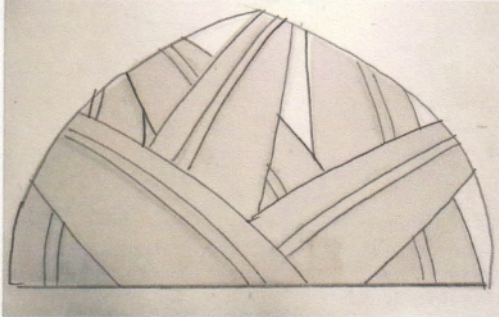
68

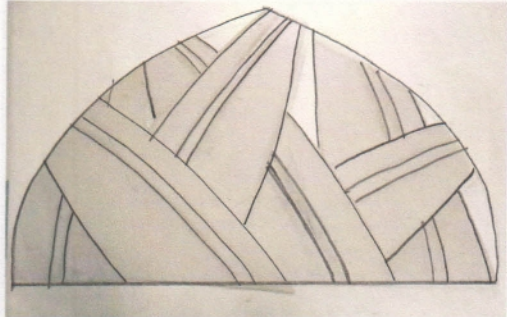
69

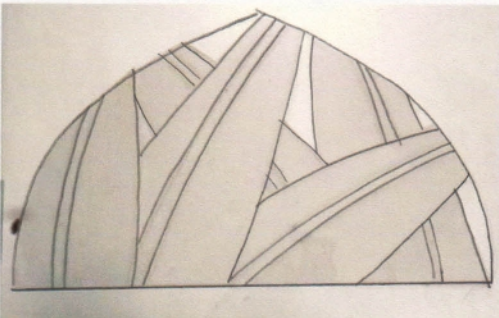
70

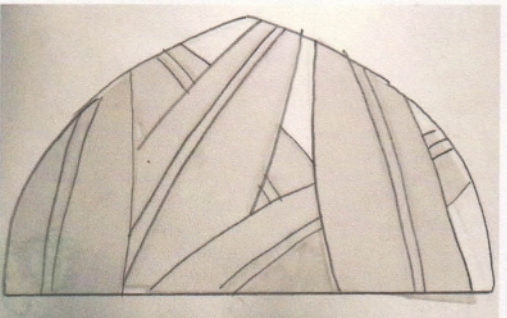
71

72

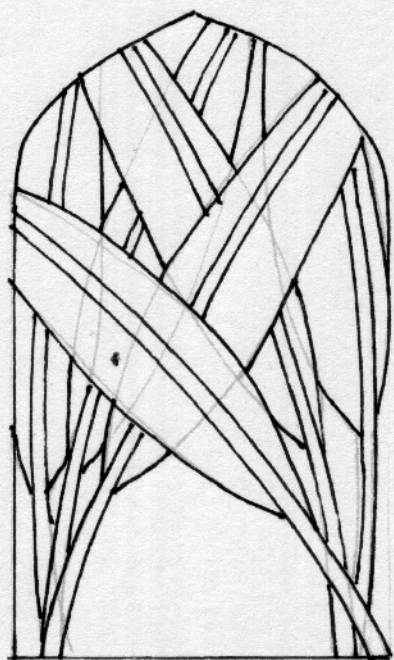

73

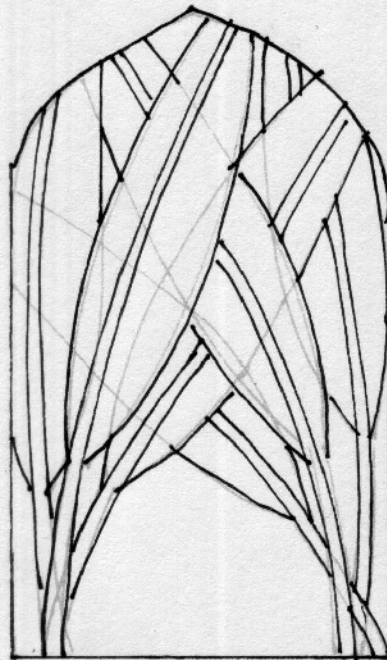

74

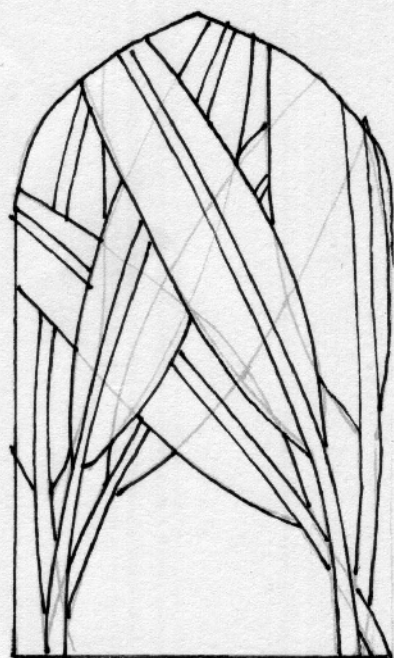
HÁTLAG FARAGÁSÁNAK MINTÁZATA

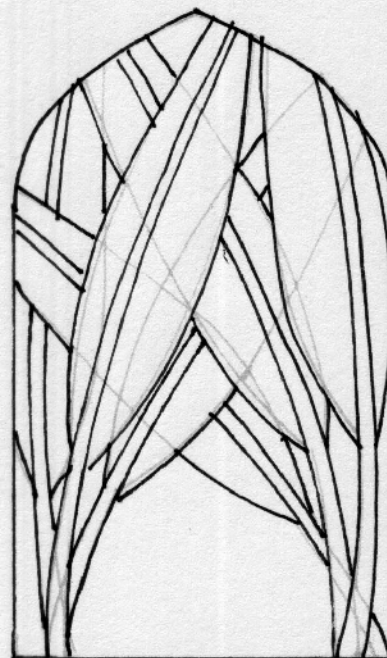
1

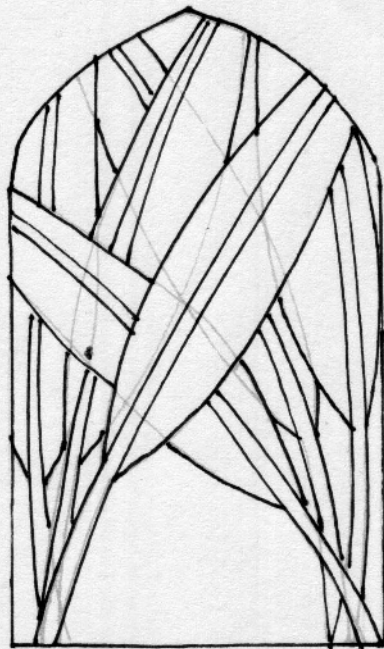
2

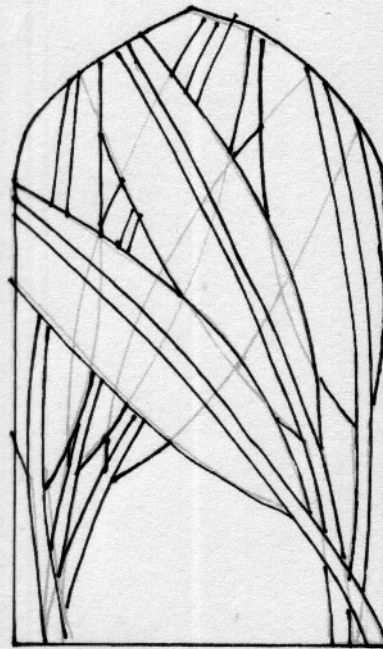
3

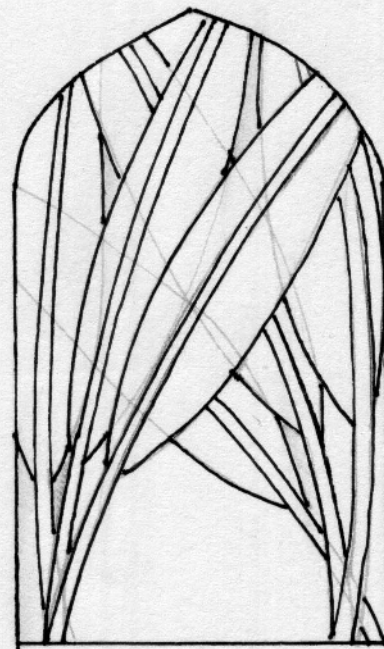
4

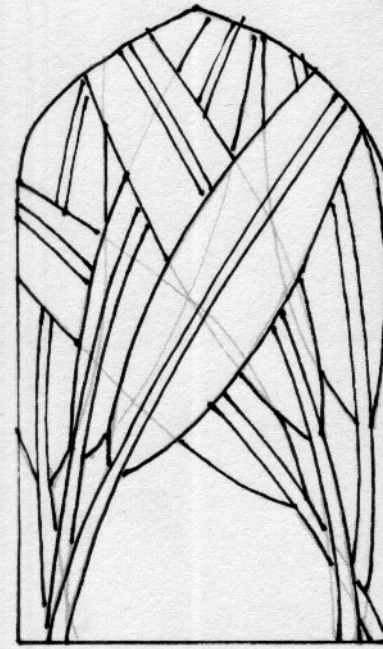
5

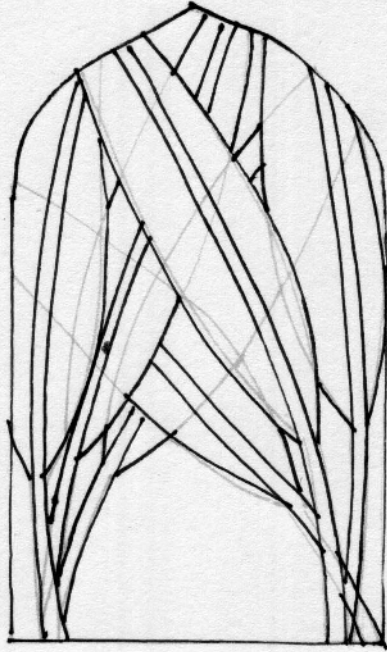
6

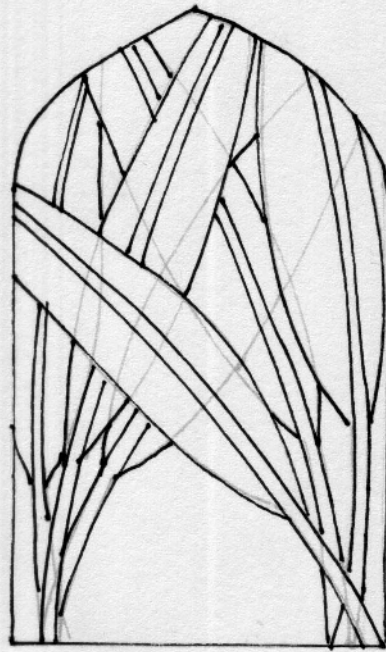
7

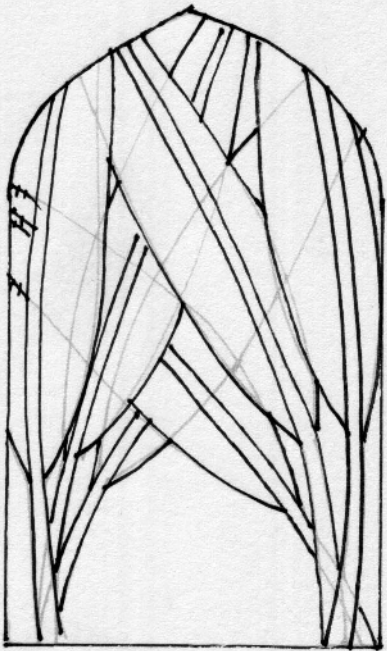
8

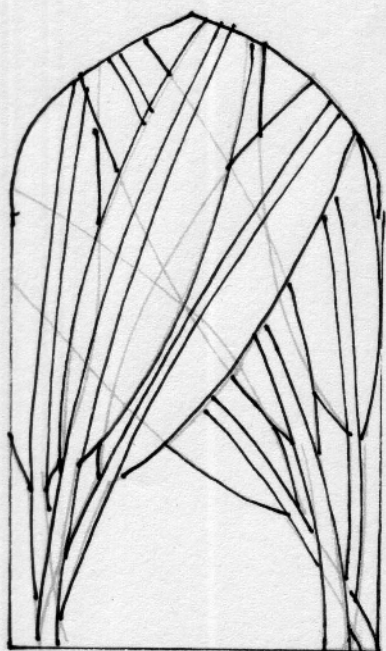
9

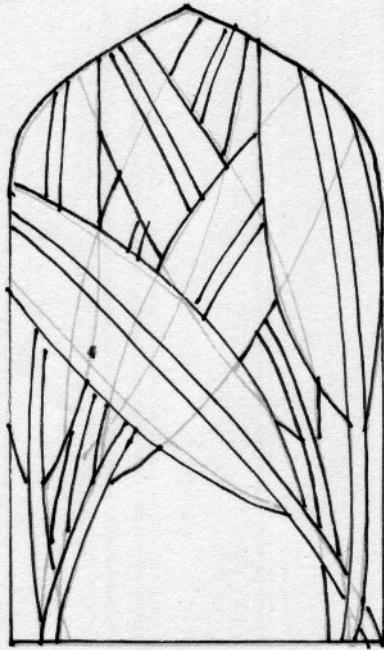
10

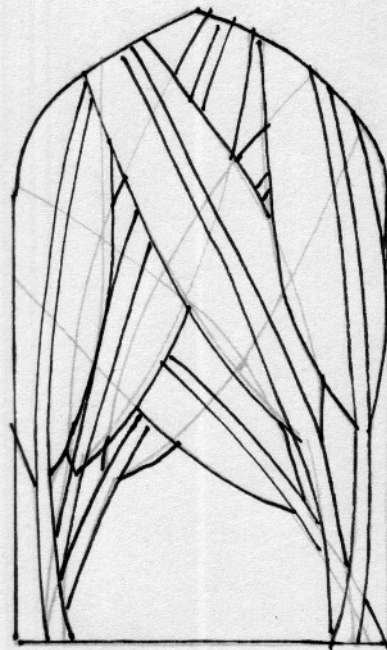
11

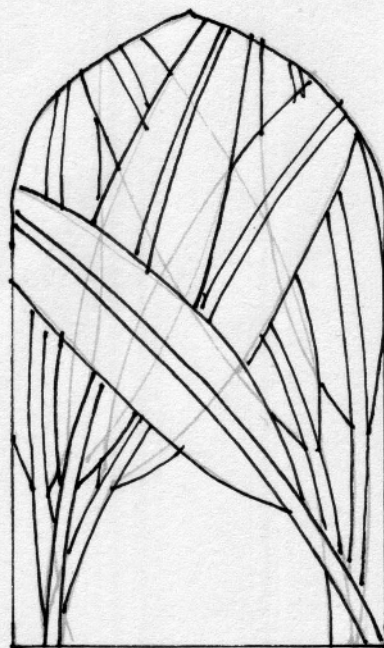
12

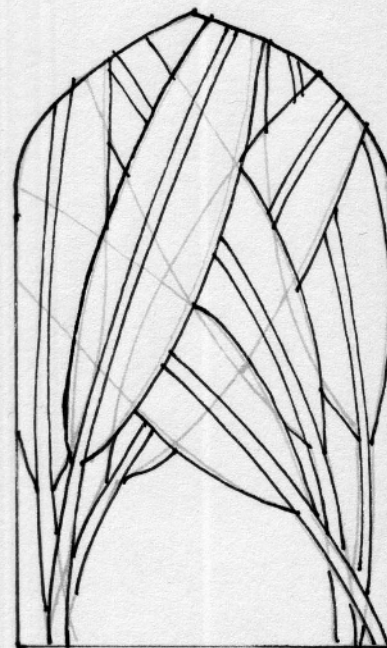
13

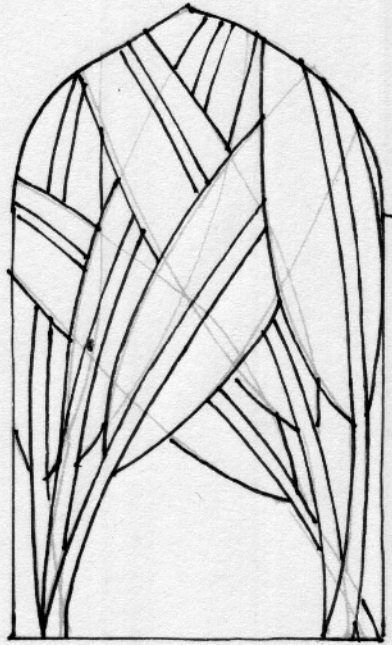
14

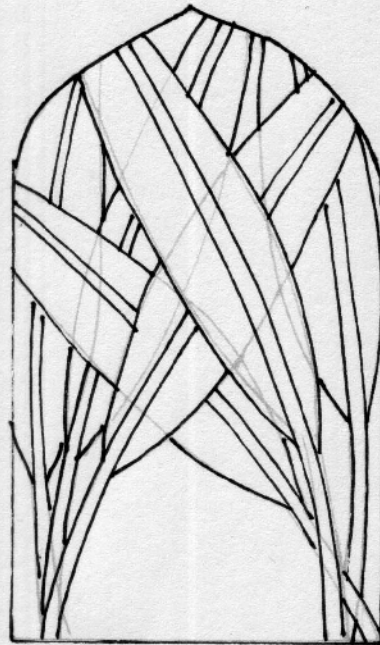
15

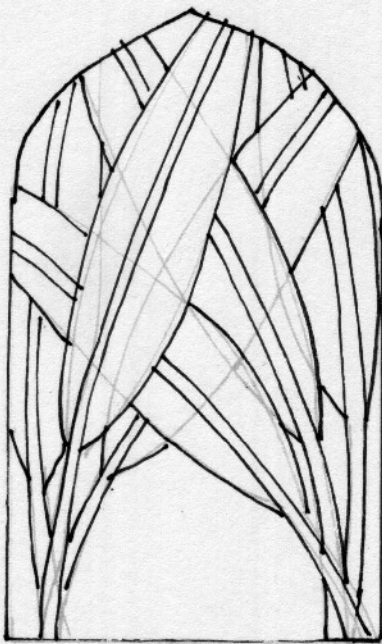
16

17

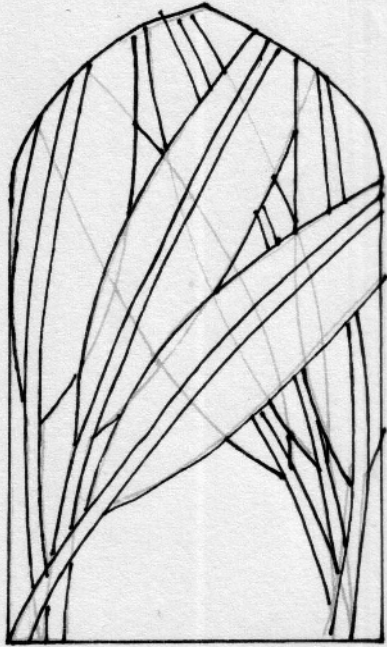
18

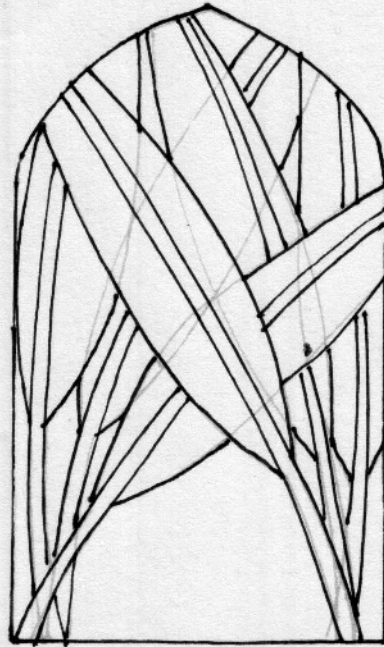
19

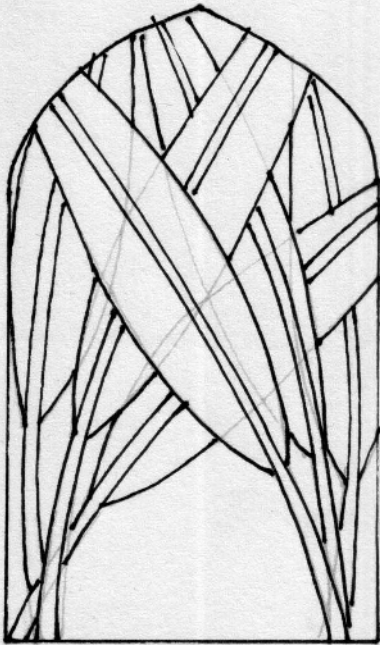
20

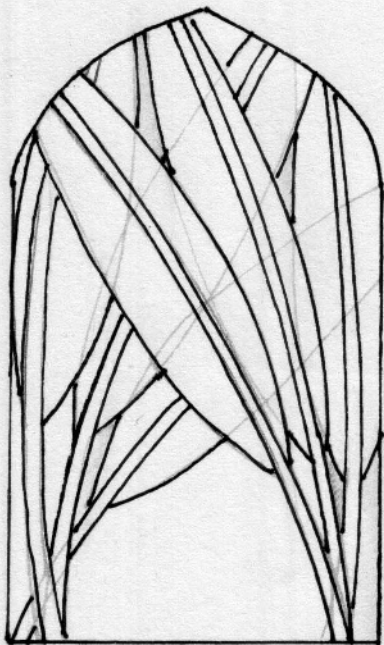
21

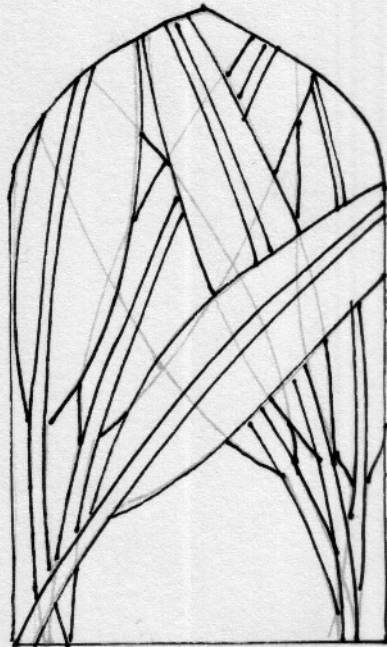
22

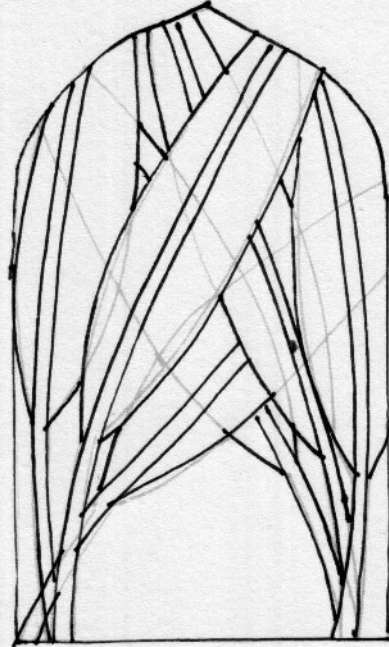
23

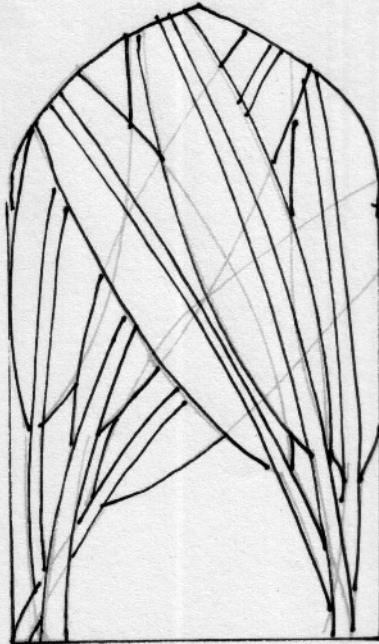
24

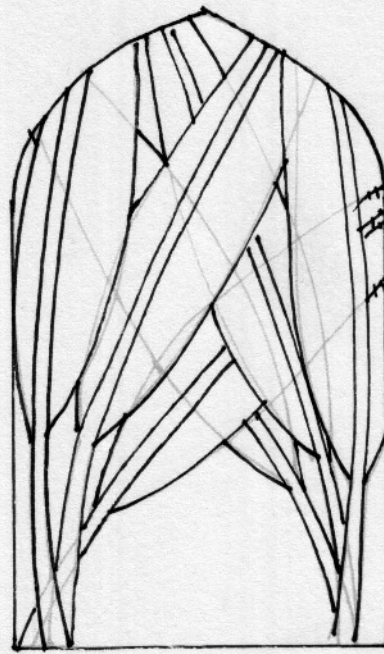
25

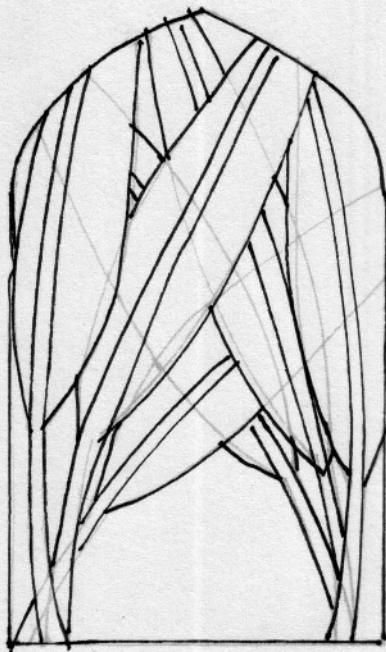
26

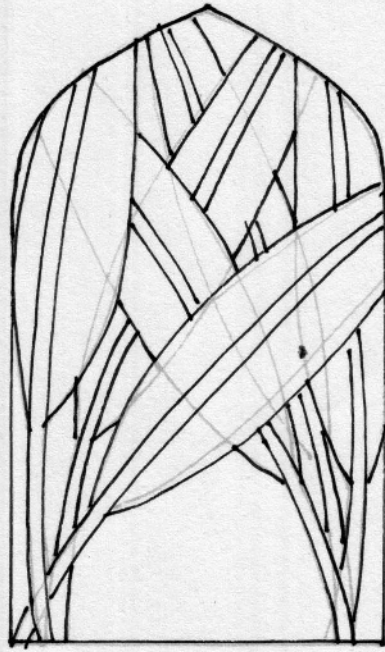
27

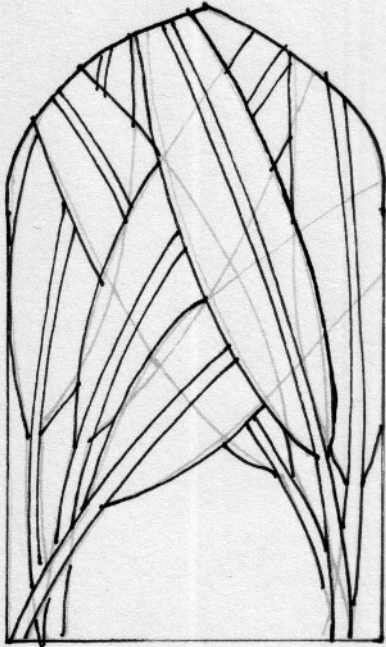
28

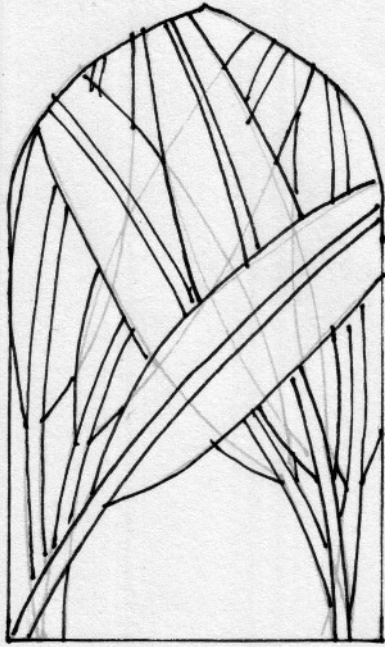
29

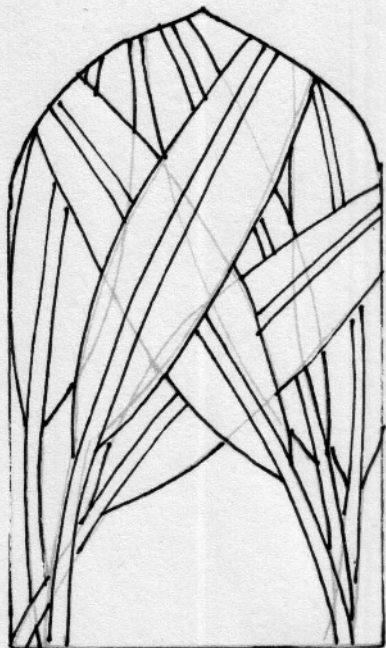
30

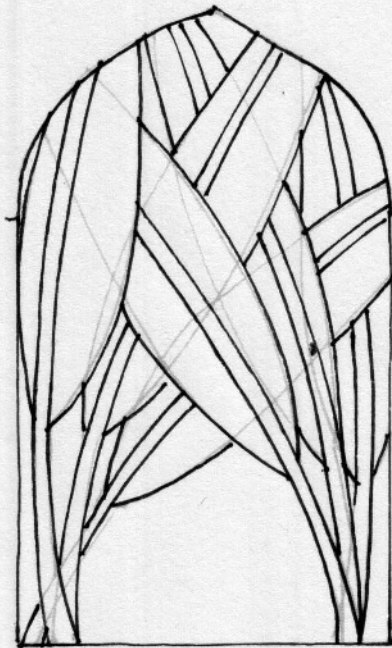
31

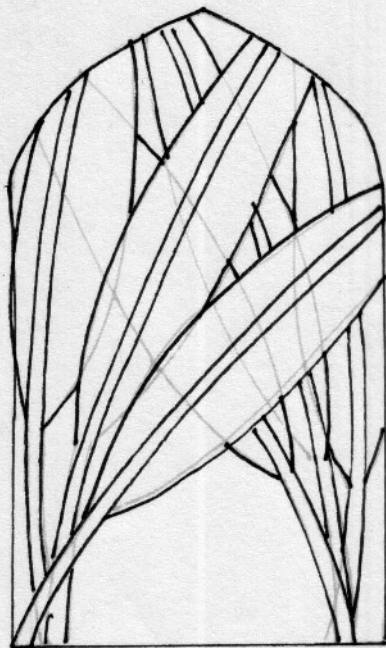
32

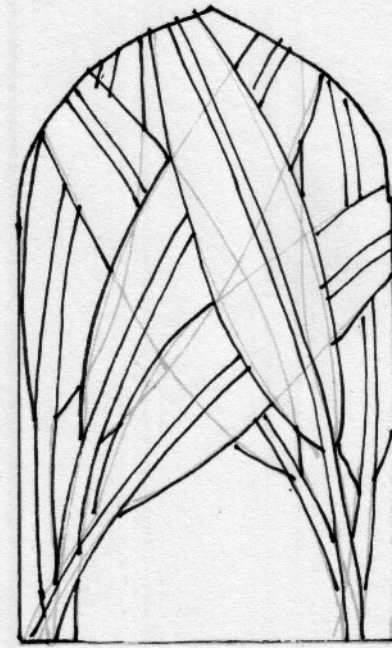
33

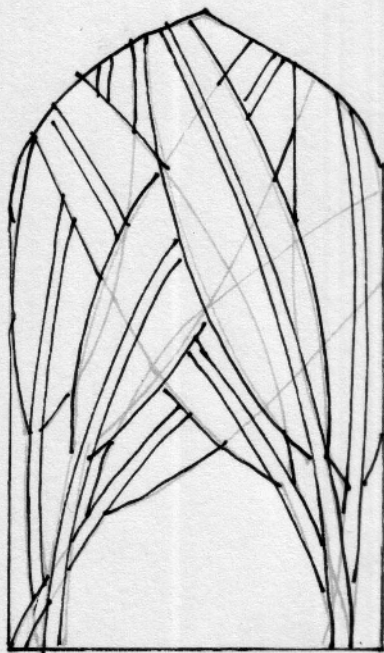
34

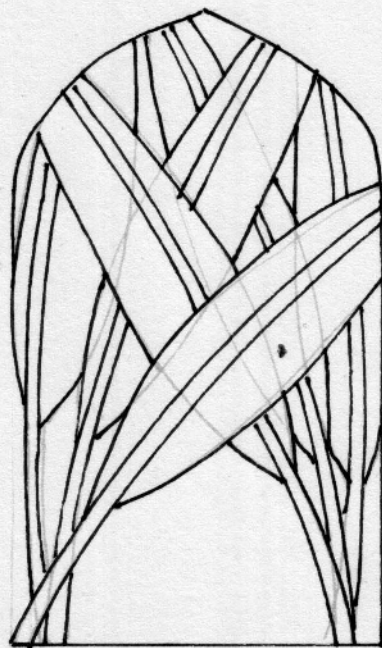
37

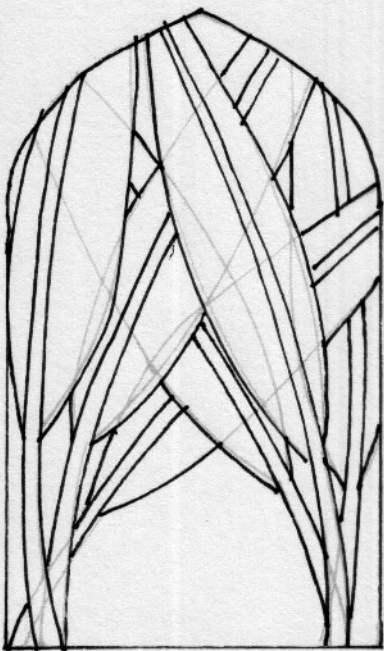
36

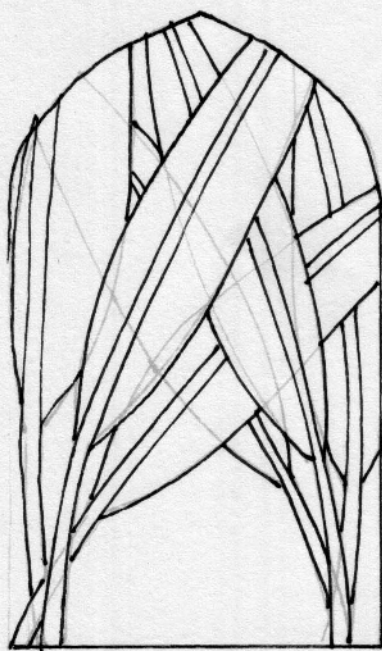
37

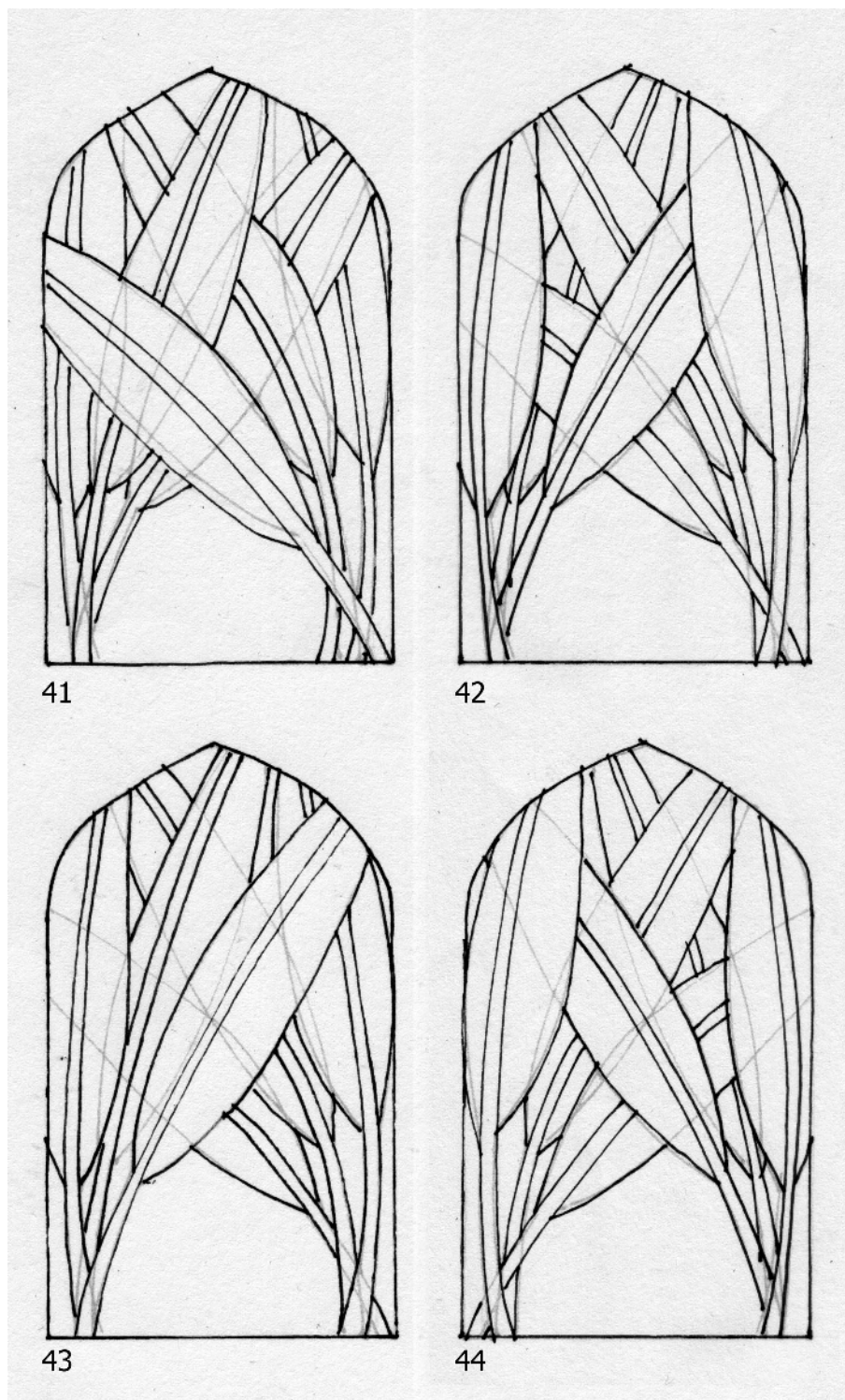
38

39

40

2013.05.27.

Hadházy Gergely
szobrászművész